

„Energia z odpadów. Inwestycje, paliwa technologie”

Michał Szczerba

poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

O BOWIĄZUJĄCE REGULACJE PRAWNE

Zmiany w systemie gospodarki odpadami komunalnymi najczęściej komentowane są w aspekcie znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Tymczasem ostatnio Sejm przyjął dwie kolejne ustawy:

- o odpadach
- o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

Zatem na regulacje prawne systemu gospodarki odpadami należy patrzeć kompleksowo przez pryzmat wszystkich aktów prawnym, również trzech następnych ustaw, które będą w najbliższym czasie nowelizowane.

Obowiązujące, znowelizowane ustawy:

- **Ustawa z 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw** (DzU z 2011 r., nr 152, poz. 897). Jej przepisy weszły w życie 1 stycznia 2012 r. Wprowadza ona tak dalekie zmiany w dotychczasowym systemie gospodarki odpadami komunalnymi, że często określa się je mianem „rewolucji odpadowej”,
- **Ustawa z 12 grudnia 2012 r. o odpadach** (DzU z 2013 r. poz. 21),
- **Ustawa z 13 czerwca 2013 r. gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi** .

Trwające prace nad ustawami:

- ❖ **Ustawa z 29 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym** (DzU z 2005 r. nr 180, poz. 1495 z późn. zm.),
- ❖ **Ustawa z 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach** (DzU z 2009 nr 79, poz. 666 z późn. zm.),
- ❖ **Ustawa z 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji** (DzU z 2005 nr 25, poz. 202 z późn. zm.).

WDRAŻANIE NOWEGO SYSTEMU PRZEZ GMINY

- przytłaczająca większość gmin zakończyła procedurę przetargową dotyczącą wyboru podmiotu mającego odbierać lub odbierać i zagospodarowywać odpady komunalne – 2373 gminy (z 2497 w Polsce),
- w 89 gminach trwa procedura przetargowa, tylko 17 samorządów nie rozpoczęło lub odmawia rozpoczęcia wyboru wykonawcy w tym trybie,
- gminy przyjmują różne rozwiązania w sytuacji zagrożeń we wdrażaniu nowego systemu gospodarowania odpadami po 1.07, np. w 35 udzielono zamówień in-house (podległym sobie podmiotom), w 19 udzielono zamówień w trybie z wolnej ręki, w ramach porozumienia z wykonawcami w 38 jednostkach, a w 9 przyjęto inne rozwiązania.

* na podstawie danych z Ministerstwa Środowiska na 29.08.2013

ZAUWAŻONE PROBLEMY ORGANIZACYJNO-LOGISTYCZNE

- początkowe braki w wyposażeniu nieruchomości we właściwe pojemniki, worki na odpady,
- nieterminowe odbiory odpadów w pierwszej fazie wdrażania ustawy, problemy firm na nowych dla siebie terenach z trafieniem do nieruchomości,
- ustalanie przez samorządy nierealnych, zbyt niskich opłat dla mieszkańców, niezapewniających prawidłowego postępowania z odpadami,
- ustalanie najniższej ceny jako jedyne kryterium wyboru oferenta,
- wycofywanie się oferentów ze złożonych ofert (lub niepodpisywanie umów), wynikające z niedoszacowania kosztów zbiorki i zagospodarowania odpadów przy kryterium najniższej ceny.

ZAUWAŻONE PROBLEMY ORGANIZACYJNO-LOGISTYCZNE

- niespójne ze sobą orzecznictwo związane z regulacjami prawnymi m.in. w sprawach organizacji przetargów,
- brak ogólnopolskiej kampanii informacyjnej dotyczącej właściwego postępowania z odpadami w tym ich selektywnego zbierania.
- bardzo słaba akcja informacyjna na poziomie samorządów.
- niespójne, często zbędne zalecenia gmin i przedsiębiorstw co do przygotowania odpadów surowcowych (np. zalecane mycie opakowań),
- nowe, czasami niezgodne z dotychczas obowiązującymi, wskazówki dla mieszkańców co do zasad prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów: kolorystyka pojemników, zasady podziału odpadów (często niezgodne z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Gospodarki).

WNIOSKI DO ANALIZY PRZY NOWELIZACJI USTAWY

Najczęściej pojawiające się kwestie dot. planowanej nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

- wzmocnienie kontroli w ramach postępowania z odpadami komunalnymi, w tym kierowania odpadów do RIPOK-ów, z uwzględnieniem wykorzystania mocy przerobowych istniejących instalacji i kontroli przemieszczania odpadów,
- nacisk na zapewnienie wykorzystania mocy istniejących instalacji regionalnych, w szczególności wybudowanych przy współfinansowaniu z funduszy UE,
- rozważenie obowiązku wskazywania przez gminę w SIWZ instalacji RIPOK, do której mają być wywożone odpady,
- konieczne zmiany dotyczące ponownego składania deklaracji przez mieszkańców, by uniknąć tego np. przy zmianie stawek,
- weryfikacja przyjętych przez Sejmiki Wojewódzkie Wojewódzkich Planów Gospodarki Odpadami pod kątem zaplanowanych inwestycji dotyczących zagospodarowania odpadów,
- doprecyzowanie przepisów dotyczących obowiązków wspólnot i spółdzielni mieszkaniowych w zakresie zbierania deklaracji i opłat od mieszkańców.
- stworzenie mechanizmu ustawowego uniemożliwiającego ustalanie zaniżonych stawek opłaty (podobnego do ustalania ceny wody i ścieków).

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA INWESTYCJI W GOSPODARCE ODPADAMI

- środki własne przedsiębiorstw i gmin, zdecydowanie niewystarczające,
- fundusze europejskie: w nowej perspektywie na lata 2014-2020, poziom krajowy i regionalny (trwają konsultacje MRR),
- dotacje i dopłaty do kredytów ze środków Narodowego i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- **formuła partnerstwa publiczno-privatnego źródłem finansowania i realizacji zadań samorządów.**

